

pege paa dette: Vi har i Danmark ikke holdt Trit med andre Lande hidtil, men vi er gaaet længere ned end noget andet Land, har en ringere Styrke end noget andet Land i Forhold til Befolkningstallet.

Derfor siger jeg til det ærede Medlem: Naar han endelig vil fange os andre ved dette, at vi her skulde gøre os evneløse, kan man saa ikke med samme Føje sige: I gjorde os jo ogsaa evneløse ved Ordningen af 1922? Jeg fik det ud af Udtalelserne, at det ærede Medlem var saa ivrig for at ramme andre, at det gik ham, som det undertiden sker, at noget saadant giver Bagslag, og at det rammer haardest den, der kommer og udslynger noget saadant mod andre. Det var det Indtryk, jeg fik ud af det meget, han oplæste, at vi havde ikke Lov til at berøve os selv Evnen til at forsvare os med de Midler, vi raader over. Men de Midler, vi raader over, det er dem, vi *kan* raade over, og ikke dem, vi *vil* raade over. De Midler, vi *kan* raade over, mente det ærede Medlem, at vi skulde udnytte og gøre alt, hvad vi kan, for at bruge; men det ærede Medlem glemmer, at det gør vi ikke. Det ærede Medlem fældede i Virkeligheden den haardeste Dom over den Militærordning, som vi har. Vi derimod siger, at selv om vi ruster til det yderste og gør alt af vor yderste Evne for at uddanne alt vort vaabendygtige Mandskab, magter vi intet, og saa maa vi erkende vor Svaghed og afruste. Det forekommer mig et langt mandigere Standpunkt. Det ærede Medlem Hr. Brorsen mente ganske vist, at vort Forslag udgik fra lave materialistiske Hensyn. Men jeg synes, at dette netop kendetegner det, man i Dag mener at skulle forsvare, nemlig Militærordningen af 1922.

Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen understregede, at det, der var blevet slaaet fast, i hvert Fald i et Udvalg nede i Genève, var, at Staterne ikke blot havde Ret, men Pligt til at forsvare sig i Tilfælde af Neutralitetskrænkelse. Jeg har læst, at det var det ærede Medlem Hr. Holger Andersen, der særlig gjorde sig bemærket under Forhandlingerne i Genève ved at slutte sig til dem, der vilde paalægge Staterne den Pligt, at de skulde forsvare sig i Tilfælde af Neutralitetskrænkelse. Det forekommer mig, at naar man fra konservativ Side forlanger af os, at vi skal tro, at de afskyr Krigen lige saa meget som alle andre Mennesker, at de betragter det som en Ulykke at faa et Land inddraget i Krig, saa staaer det i en underlig Samklang med dette, at et Medlem af den danske Rigsdag, repræsenterende det konservative Parti, under Diskussionen i et Udvalg, hvor der

var en Bestræbelse for at faa slaaet fast, at en Stat har Ret, men ikke Pligt til at forsvare sig, staaer op og siger: Ja, maa vi bede om, at den faar ikke alene Ret, men Pligt til at forsvare sig.

Nu vil jeg gerne tage frem et Spørgsmaal, der er nærliggende. Lad os forudsætte, at de Konservative havde faaet deres Villie, at det var slaaet fast, urokkelig fast, at ethvert Land har en Forpligtelse til at forsvare sig i Tilfælde af Neutralitetskrænkelse og en Pligt, saaledes som det ærede Medlem Hr. Axel Møller siger, til at forsvare sig af yderste Evne. Først maa det blive slaaet fast, at man ikke maa gøre sig selv evneløs, og dernæst skal man i Tilfælde af Neutralitetskrænkelse have Pligt til at afslaa den. 1914 den 5. August, da vi blev spurgt, hvorledes Stillingen var i København, fik Forsvarsministeren at vide, at Ordningen var ikke bedre, end at man kunde bombardere København til Raadhushavnen, uden at vi var i Stand til at øve Modstand. Hvis der den 5. August havde ligget en Flaade i Køge Bugt og den havde begyndt et Bombardement mod København, saa er altsaa det, som de Konservative vil have slaaet fast, at til Trods for, at vi vidste, at i Løbet af en Dag, to Dage, tre Dage er København nødt til at overgive sig — det afhænger blot af, hvor stor en Del af Byen vi først vil have skudt i Brand, før vi overgiver os, paa Forhaand er al Modstand forgæves —, skulde det være en Pligt for os at modsætte os en saadan Neutralitetskrænkelse. Det maa jo være den logiske Følge af det, man fremstiller fra de Konservatives Side: I *skal*, selv om det er haabløst. I har ikke alene Ret, men *Pligt* til at modsætte jer Neutralitetskrænkelsen.

Men kom saa ikke Dagen efter og bliv vrede paa os, naar vi siger: I siger, at I har Afsky for Krigen og vil gøre alt for at undgaa den; men naar der saa byder sig en Lejlighed dertil, saa søger I at hente en Pligt hjem for Landet i Stedet for at se at faa disse Opgaver gjort saa smaa som muligt, som man maa, hvis man vil søge at undgaa Krig.

Den Mand, der ledede Hæren under Verdenskrigen, Generallojtnant Gørtz, har i Aftes og i Dag til Morgen i de københavnske Blade skrevet en Artikel om, hvorledes Stillingen var i August 1914; og da det ærede Medlem Hr. Brorsen i Aftes bebudede denne Artikels Fremkomst og samtidig meddelte, hvad der stod i den, gjorde Ordlyden i den til sine Ord, vil jeg gerne et Øjeblik beskæftige mig med denne Artikel. Generallojtnant Gørtz skriver, at